

naturligt binder ihop de två delarna såväl i höjd som i plan. Pergolan sträcker sig både över sten-, gräs- och perennytan. Den är tilltagen i storlek, 4 m bred och 3,5 m hög och har kraftiga stolpar för att passa in i den storskaliga utemiljön. Pergolan ges ett kraftfullt uttryck, med ett speciellt formspråk. Materialet i pergolan är stål.

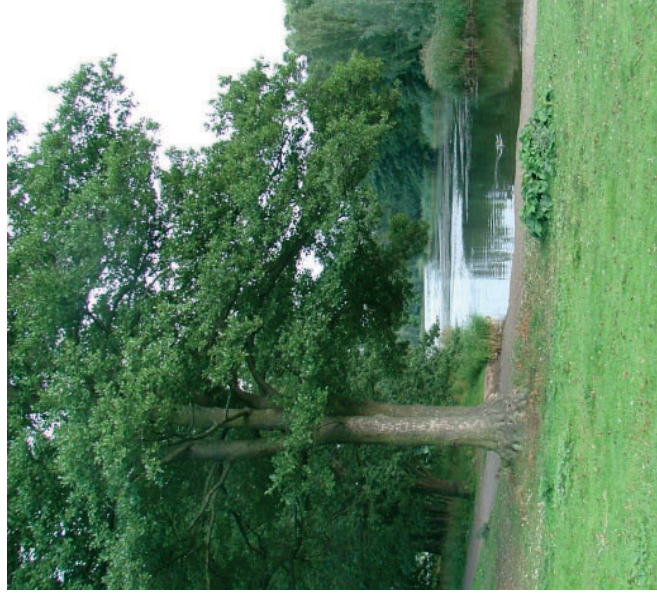
Närmast torget och centrumet ska parken vara stram med träd och gräsgradängar. Det ska finnas en plats som kan användas som scen eller soldäck i trä nedanför gradängerna och en damm med organiskt formspråk. Bortanför dammen övergår den ordnade parken successivt till ett naturstråk, som ska ha ett blommande bryn av slånbuskar. I ramen av det strikta finns det utrymme för perenner, blommande träd och buskar mm. Parkens form ska samverka med den naturliga topografin, och kontakten med

dalstråkets fortsättning bortom kyrkan ska bli tydligare genom att de kullar som lekplatsen står på och vegetationsridån tvärsöver dalgången ska tas bort.

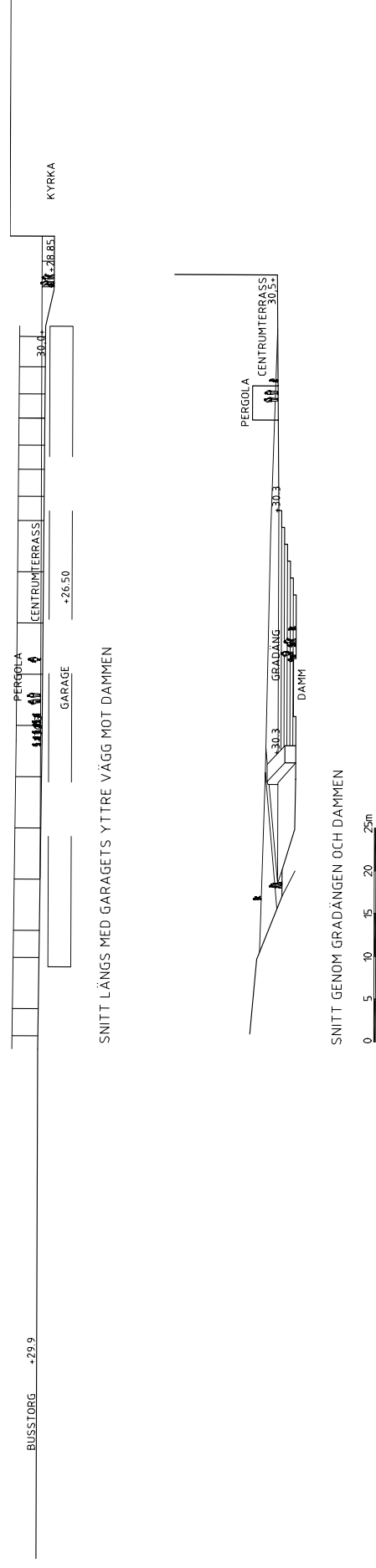
I parken ska det också finnas utrymme för lek, teater, fest och konserter eller andra evenemang.

Det är viktigt för parkens form att det underjordiska garaget underordnar sig parkens topografi. Risken finns annars att kanten på garaget blir ett synligt främmande element som skär av parken och gör att kyrkans nordvästra entré samt gångstråket från parken upp mot kyrkogränd hamnar i ett dike. Läget på garaget framgår av sektionerna ovan.

Förslaget förutsätter därför att det underjordiska garaget inte ligger högre än att det kan täckas av en meter jord närmast centrumfasaderna. Förslaget utgår också ifrån att garaget har den utsträckning i parken som beskrivs i Tyresö Centrums program okt. 2006.

Parkmotiv

De gång- och cykelstråk som utgör huvudnätet ska vara asfaltsbelagda, men mer informella gångstråk ska vara grusbelagda. Kanterna på gång- och cykelvägarna ska avslutas med en rad storgatsten.

Kyrkogränd

Centrumterrassens hårdgjorda yta ansluter mot kyrkans fasad (på Kyrkans mark) för att bilda en naturligt och inbjudande entré mot torg och park från Kyrkogränd sett. Passagen mellan kyrkobyggnaden och den nya garagefasaden ska hållas ren från möbler och träd mm, för att hindra att den upplevs trång eller otydlig. Kyrkans handikappsparkering flyttas till andra sidan om entrén till kyrkans gård av samma anledning.

Stenträdgården

På slänten vid Kyrkogränd mitt emot entrén till kyrkan anläggs en stenträdgård. Den befintliga bergshällen ska tvättas fram och exponeras. Tillsammans med några tillskott av väl valda stenblock ska denna trädgård smycka den östra entrén till Centrumterrassen. Torgets yttre kant ska anpassas noga mot trädgårdens gräns.

Centrumterrassen

Närmast de nya fasaderna fortsätter den släta granithällsytan och binder samman stadstorget. Här finns det utrymme för några torgstånd, uteservering mm.

Ytan ska också fungera för uttryckningsfordon och möjlighet att ställa upp en flyttbil, men i övrigt ska biltrafik inte förekomma på detta torg. Därför får angöringen till garaget inte ske från torget.

Runda dammen

En cirkelformad damm finns strategiskt placerad vid busstorget nära det nya höghuset.

Dammens kant ska vara bred och ha bekväm sitthöjd. I vattnet finns en fontän som på natten ljussätts i olika färger. Arrangemanget ger en intimare atmosfär i det lilla hörnet av terrassen som i övrigt är storskalig. Det inbjuder folk till att stämma träff där och hjälper till att skapa mötestillfällena.

Gradäng

Stadsparken ska avslutas med södervända gräsklädda gradängar som kan användas för olika aktiviteter i parken. Varje gradäng är 2 m bred med 40 cm hög granitkant. Gradängarna skall också förses med en fris av storgatsen nedanför varje stättsteg för att underlätta gräsklippningen.

Parkdammen

I den gröna delen av stadsparken, nedanför gradängerna och slänter, ska en damm anläggas. Den ska ta emot vatten från omgivningen och fungera som utjämningsmagasin. Dammen ska ha två vattennivåer som möts vid dess avsmalning, där också en gångbro över vattnet ska anläggas. Höjdskillnaden ger vattnet rörelse och skapar ett porlande ljud, samtidigt som vattnet syresätts. Vattentyterna ska hållas i konstanta nivåer med hjälp av tillskott av nytt vatten och vattenpump.

Bilden överst: Damm i Vällingby. Till höger: Gradäng i Vinterviken.

Vegetation, planteringar

De nya träden koncentreras på grästerassen (och Dalgrändstorget, se delomr 2) för att bädna in trafiken i grönskan. Stadsparkens gräsytta ska endast ha några träd; dalgångens långsträckt gräsrum ska inte störas av någon avskärande trädriddå.

Östra hörnet av Centrumterrassen ska ha en tilltagen plantering av blommande perenner och klätterväxter som ska klänga på pergolan. (Se illustrationsplan.)

Vid foten av södra bergsslutningen planteras slånbyn.

I anslutning till dammen ska mindre ytor med fuktälskande perenner anläggas.

Möbler

Valet av parkmöbler ska överensstämma färg- och formmässigt med det moderna uttryck som förslaget över delområdet har.

Lek

En välplanerad lekmiljö ska utformas så att den stimulerar fysisk aktivitet samtidigt som den inspirerar fantasin.

Den nuvarande lekplatsen ligger på konstgjorda kullar som stör dalgångens naturliga sträckning. Fyllnaden tas bort, och lekplatsen rustas upp. På planen finns två markeringar inom vilka lektyor kan byggas. Tanken är inte att hela ytorna ska fyllas med lekredskap utan ytorna visar mer platsens disposition. Valet av lekredskap ska precis som möblerna väljas med omsorg för att fungera bra i sitt sammanhang.

Genom att placera klätterställningar och skulpt-

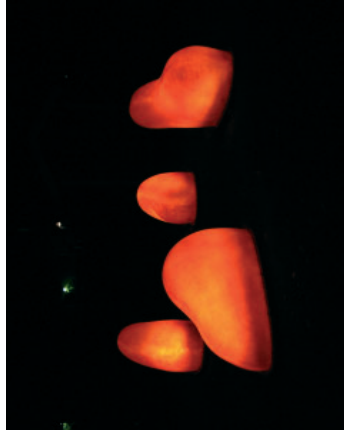

turfigurer med lekfulla former efter platsens naturförsättningar gör man leken mer spännande och lekplatsen kan bli en tillgång för parkens gestaltning i helhet.

Plats för lek ska det också finnas närmare centrum. Slänten nedanför centrumterrassen kan användas som pulkabacke, och ovanför slänten ska en grupp lekskulpturer placeras i gräsytan. Leksulpturerna är både klättrvänliga och fina att titta på, särskilt när de lyser i skymningen. En smal rutschkana ska placeras i slänten med en smal och enkel trappa brevid.

Lekutrustning kan vara både lekfull och vacker i sin utformning.

Trafiken

I detta delområde ska det i princip inte förekomma någon motortrafik, med undantag för snöröjning, leveranser till kyrkan, uppställning för ev utryckningsfordon och flyttbilar etc.

Trafiken över den del av centrumterassen som överbryggar Bollmoravägen behandlas i delområde 2.

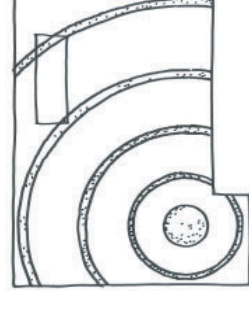
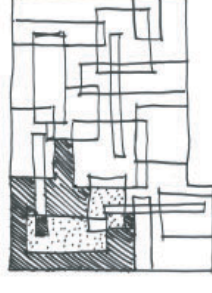
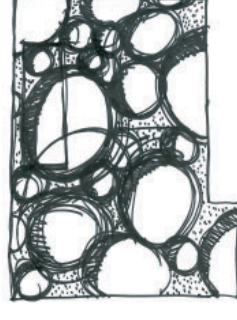
Gröna tak

Det platta taket på COOP-huset är en stor och outnyttjad yta som kommer att dominera utsikten för många av de boende och de som arbetar i Tyresö Centrum. Med hjälp av växtlighet, plattor, grusgångar, och ev färg ska ytan göras intressant. Det är ännu inte undersökt vilka laster taket tål, så stora jordvolymen för buskar och träd kan kanske inte anläggas.

Däremot kan både grönska och blomprakt åstadkommas med Sedum och vissa andra torktåliga örter som dessutom varken kräver jorddjup eller nämnvärt med skötselarbete.

Vegetationstäckets kan fungera som regnvattenhållande och vattenflödesutjämning. Det ger också en isolerande effekt och skyddar takyttskiktet.

Gestaltningen av takträdgården får i huvudsak sin karaktär genom kontraster mellan olika material och formen på dessa ytor. De olikfärgade växtmattorna skapar vackra mönster och former i kombination med grusytor och stenar eller plattor.

Till vänster ett exempel på takträdgård. Övan: mönsterskisser för takträdgård.en på COOP-huset.

Belysning och skyltning

Generellt ska centrumet och parken lysas upp med ett varmvitt ljus (typ keramisk metallhalogen 2800K eller motsvarande) som har god färgåtergivning förmåga och ger både en hög trafiksäkerhet och en vacker och stadsmässig karaktär. Risk för bländning ska minimeras. Armaturerna ska vara formgivna så att de passar in i miljön. Armaturerna bör i möjligaste mån placeras på husfasaderna – dels för att slippa onödiga stolpar, och dels för att få ljus på fasaderna. Höjden på armaturerna och effekten på ljusskällan ska anpassas till fasaderna och till den yta som ska belysas.

Parken

Parken ska lysas upp så att den upplevs trygg och vacker. Ljus från bostadshuset och skyltfönstren de-finierar parkens möte med centrumet. De föreslagna glaspartierna i parkeringshuset samt glasfasaden på våningen ovanför skapar en spännande fond. Gångstråken ska få sitt ljus från parkarmaturer på ca 4 m stolpar. Armaturerna ska ge ett vackert omgivnings-beskrivande ljus som är behagligt att vistas i. Genom att låta ljuset spridas utanför gångbanan minskas risken för en otrygg upplevelse. Gångstråket mellan Nyboda Kulturcentrum, stadsparken och Bussterminalen är ett exempel på ett viktigt gångstråk som ska upplevas ljust och tryggt. Lekplatsen och scenen ska lysas upp med diskreta och väl avbländade ”spotlights” från lite högre höjd. Några av träden ska också lysas upp, för att få en spännande och vacker park även under mörkertid.

Centrumterrassen ska i första hand belysas från

Till vänster: Tak som belyses med både upp och nerljus, inspirationsbild för belysning av pergola.

Ovan: exempel på vägghängd armatur med trafikreflektor, (Alteijé lyktan, Bernini)

Till höger: exempel på parkväg belyst med en rotationssy-metrisk armatur som sprider ljuset utanför gångbanan,, (Selux, Saturn 2)

fasadhängda armaturer samt armaturer placerade på pergolan. Pergolan ska belysas med uppljus och ha små spotlights från taket som riktas ned på marken i ett lekfullt mönster.

Stolpar ska lackas eller termoplastas för att få en stadsmässig finish och stå emot rostangrepp bättre.

Skyltning

Skyltningen utgör en viktig del av centrumets visuella uttryck, särskilt mörkertid. De kommersiella skyltarna ska samlas på särskilda ytor och skyltarnas

utförande ska vara styrt så att de tillsammans upplevs som en prydlig helhet. Enhetlighet storleksmässigt ska eftersträvas. Plats för skyltar i delområde 1 är på den sydvästra fasaden, våningen ovan garage, precis intill busstorget. Även en yta intill punkthusets andra sida på den sydvästvända fasaden kan användas för skyltning. Se nattbild.

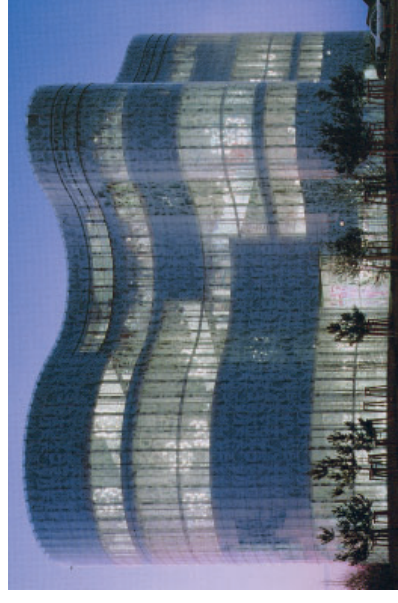
Husfasad vid centrumterrassen

Husfasaden vid centrumterrassen spelar en viktig roll för hur man uppfattar platsen och för hur platsen kan användas. Fasaderna utgör ju även en fond sett från parken. För att det ska vara trivsamt att vistas på den tänkta uteserveringen krävs det att det är en solid vägg mot garaget, som inte släpper igenom vare sig så mycket buller eller avgaslukter. Samtidigt vill man ha in dagsljus och frisk luft till garaget, något som löses genom screentryckta glasparterier i fasaden, med luftöppningar ovan 2m höjd. Gränsen mellan den solida väggen vid caféet och glaspartierna med luftöppningar framgår av fasadbilden på nästa sida. Entréerna till centrumet ska vara välbearbetade och tydliga och får inte lämnas som hål mellan två glasparkivor. Glasfasaden fortsätter även runt hörnet på den sidan som vetter mot stenträdgården.

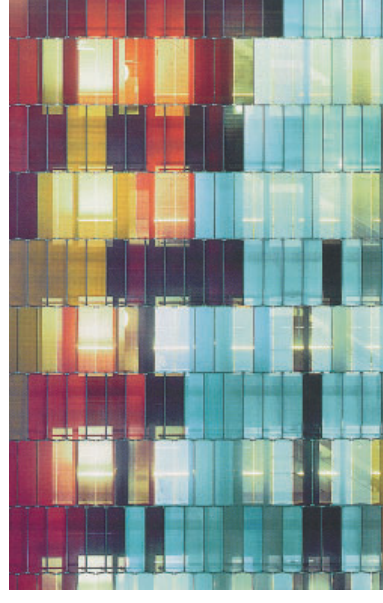
Glasfasaden på andra våningen längs med utrymningsvägen får inte användas som skylyta, istället ska väggen bakom glasfasaden utsmyckas och belysas.

Genom att ge väggen innanför glasfasaden en storskalig konstnärlig utsmyckning som belyses, får byggnaden och centrum en egen identitet, som syns från parken och Bollmoravägen.

Garagefasaden på andra sidan höghuset, vid den runda dammen, ska vara solid, alternativt ha screentryckt glas. Detta är en viktig mötesplats som måste utformas omsorgsfullt. Trafikalstrande aktiviteter i form av sophämtning mm ska inte förläggas här.

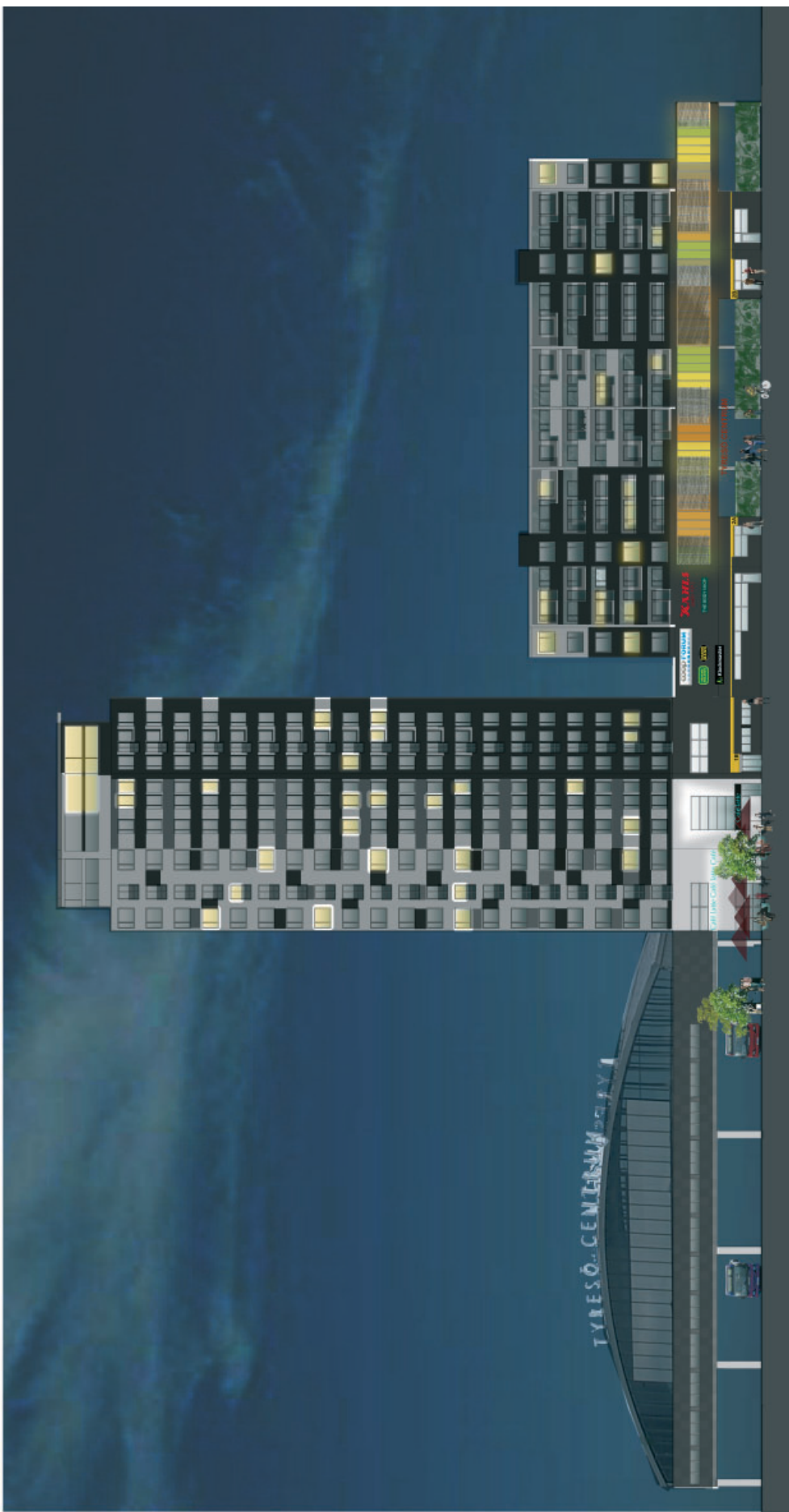

Bilderna ovan visar exempel på semitransparenta fasader, tekniker som kan användas i garagefasaden.
Till vänster: Atrium building, Pierre et Marie Curie university, Paris (2006), Källa A&U nr 6 2007
Till Höger: Universitetsbiblioteket Cottbus (2004), arkitekt Herzog & de Meuron, Källa: Detail nr 1/2 2007

Ovan: Inspirationsbild för hur våningen över garaget kan gestaltas. Pharmazeutische Forschungslaboratorium, Biberach (2002), Arkitekt: Sauerbruch Hutton. Källa: Detail nr 1/2 2007.

Till vänster: Exempel på fibercementskivor. Kvartret Hytten Malmö, (2007), Arkitekt: Metro Arkitekter, Källa: Arkitektur nr 3 2007

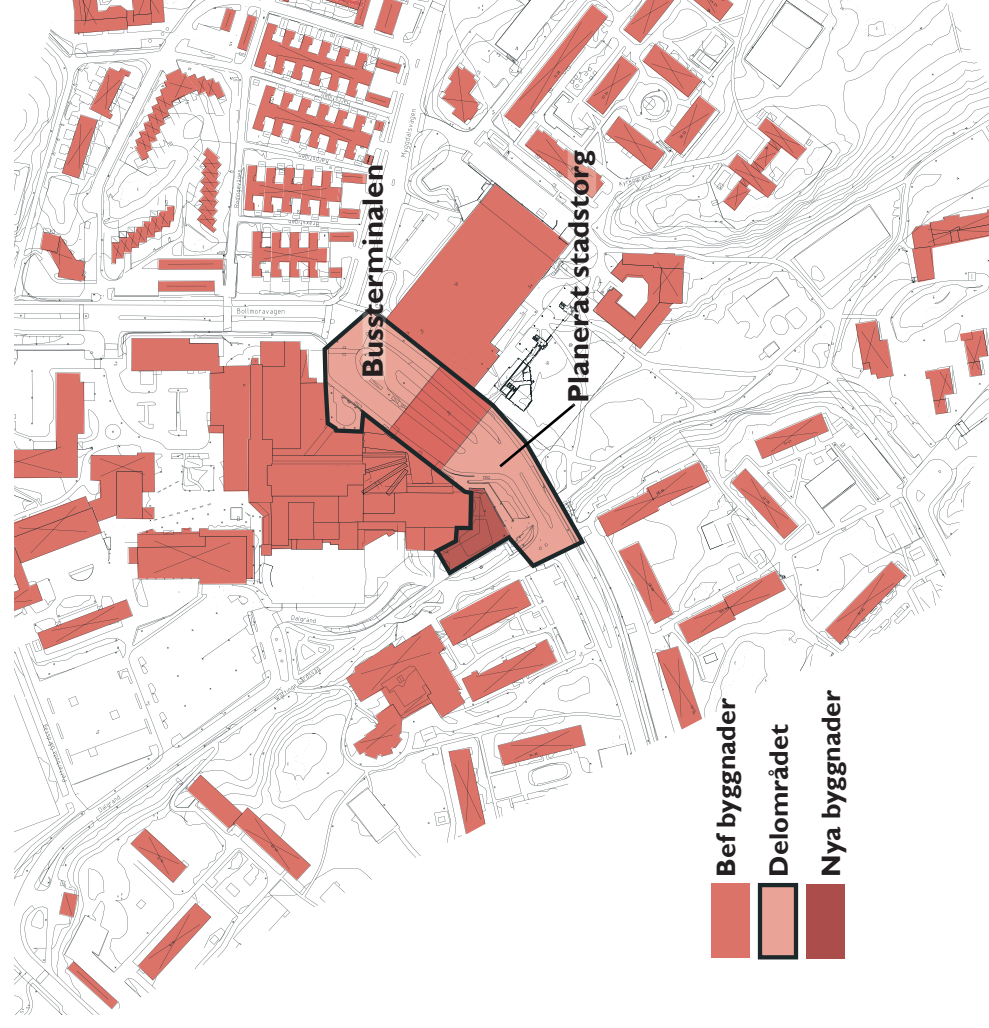
Fasad mot torget, nattbild, Källa: Mondo Arkitekter

Perspektiv över Centrumterrassen sett från sydöstra sidan, med kyrkan till vänster och de planerade byggnaderna till höger.
I mitten ser man den föreslagna pergolan och perennrabatten.

Delområde 2, bussterminalen och stadstorget

Områdets avgränsning

Området omfattar bussterminalen och Bollmoravägen mellan bussterminalen och Dalgränd samt korsningen mellan Dalgränd och Bollmoravägen. I området planeras bostäder, torg och en viss utbyggnad av centrum samt trafikomläggningar.

Vision

Bollmoravägens barriäreffekt ska minskas och ett stadstorg som knyter samman delarna av centrumet ska byggas.

Bilden är tagen från nuvarande Dalgränd och visar den ”grop” som bildas mellan centrumbyggnaden, Dalgränd och Bollmoravägen.

Stadstorget med bussterminal och blandade trafikslag

Hela den hårdgjorda ytan mellan den sydöstra och nordvästra sidan av centrumet bildar det nya stadstorget och får en sammanhängande beläggning av smågatsten och tvärgående ränder av granithällar. Denna yta korsas sedan av den del av torget som ligger framför det nya bostadshuset – ”Centrumterrassen”. Denna del är belagt med granithällar i samma plan som smågatstensytan. Här ska bilarna köra på de gåendes villkor. Inga trottoarkanter finns eftersom hela torget ska uppfattas som en enda sammanhängande yta trots förekommande trafik. Det är lätt att passera till andra sidan av torget.

Mot hussockeln vid Dalgrändstorget ska en enbård av granithäll anläggas.

Smågatstensytorna är bomberade mellan granithällarna där de förbipasserande bilarna kör för att ytterligare uppmåna till sänkning av hastigheten. På övriga ytor är dock beläggningen helt jämn.

Trafikflödet på Bollmoravägen mellan Dalgränd och Myggdalsvägen får en yta motsvarande en fil i respektive körriktning, bortsett från busstrafiken som förstås ges utrymme att åka in på respektive hållplats. Detta ger en mer attraktiv miljö för de som vistas på platsen och de båda centrumdelarna knyts ihop bättre. Alla åtgärder i och i anslutning till bussterminalen ska planeras i samarbete med SL. Avsikten med förändringen är att prioritera gång- och kollektivtrafik.

Trafiken på Bollmoravägen förutsätts minska så kraftigt som det beskrivs i WSP:s trafikutredning (Trafikanalys Tyresö centrala delar, 070205 s 11).

Ytskikten under överbyggnaden och på pelarna ses över och rustas upp.

Bussarnas angöring

De refuger som busshållplatserna finns vid idag sträcker sig långt utanför överbyggnadens gräns. Dessa ska kortas av, så att de inte inkräktar i den släta ytan av granithällar.

Träd och buskar

Träd ska vara högstammade, ha för arten typisk kronform. Träd i hårdgjord yta ska försees med planteringslåda typ JOM med tillhörande markgaller i gjutjärn och stamskydd försedda med bevattnings-slang. Stor volym skelletjord läggs ut utanför planteringslådan för god tillväxt.

Buskar ska vara E-plantor så långt det är möjligt.

Trafiken

Torgetts markmaterial och höjdsättning är vald för att signalera till motortrafiken att sakta ner.

Kantstenen är något upphöjd vid infarterna till torget, och gatstenen ger ifrån sig ett annat ljud när man kör över den än slät asfalt. De bomberade partierna påminner också om att man kör på de gåendes villkor och de dubbla körfälten blir enkla i båda korriktningar i anslutning till torget.

Gångväg

Behandlas i annat delomr.

Belysning och skyltning

Samma principer som för delområde 1. Gångvägen som löper parallellt med Dalgränd bör ha separat parkvägsbelysning - ljus från vägarmlaturena räcker inte, särskilt med tanke på trädraden, som kommer att skymma en hel del av ljuset. Förtetradesvis kan armaturer från en gemensam armaturfamilj användas för körbanan och parkvägen. Men det är prioriterat att ljuset på gångvägen är behagligt och inte alltför bländande.

Busstorgets överbyggnad:

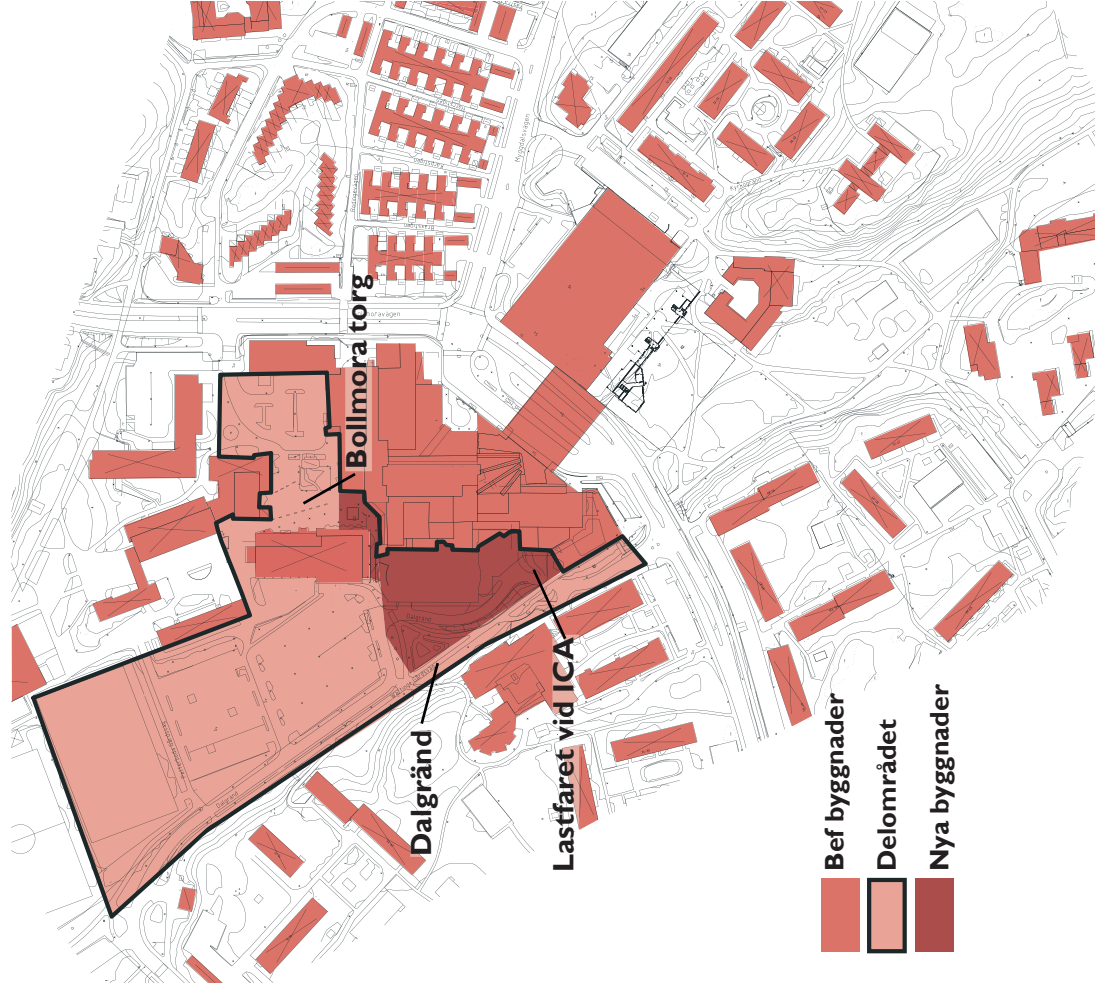
Ett starkt uppljus/släpljus ska lysa upp undertaket så att platsen upplevs rymligare och trevligare. Detta förutsätter att ytskiktet under överbyggnaden och på pelarna rustas upp. Naturligtvis ska även ett nedåtriktat ljus av god kvalitet ordnas, för att belysa trafik- och gångytorna ordentligt.

Smågatstensyta uppbruten av granithällsränder.

Delområde 3, västra delen av centrumet

Delområde 3, avgränsning

Området omfattar den västra delen av centrumet; Dalgränd, Bollmora torg samt den last och parkeringsyta som angränsar till Bollmora torg. Se kartan på föregående sida. I området planeras utbyggnad av centrum, samt ombyggnad av parkeringar.

Vision

De nord- och nordvästra sidorna av området ska ha två tydligt markerade entréplatser för att skapa en stark struktur. Detta förbättrar centrumets orienterbarhet. Den nordvästra entrén vänder sig emot parkeringsplatsen och den norra entrén mot Bollmora Torg. Entréplatserna ska ha varsin karaktärsfull gestaltning. Centrumbebyggelsens västra gräns mot Dalgränd rätas ut i nordväst - sydöstlig riktning. Med en sammanhängande lång fasad med många fönster mot Dalgränd ska baksideskänslan motverkas och ersättas av stadsmässighet och utåtvändhet.

Förslaget

Bilväg, gång- och cykelväg

Dalgränd rätas ut mellan parkeringsplatsen i norr och Bollmoravägen i söder. Gång- och cykelvägen flyttas upp på västra sidan av Dalgränd mot bostadsområdet. Markmaterialet kan vara asfalt medan ytan mellan gatan och byggnader ska beläggas med betongplattor. Granitkantsten skiljer gata och trottoar i höjd. Dalgränd ska också ha en enkelsidig allé.

Fasader

Vissa fasader bör göras om så att det stämmer bättre ihop i färg och ytbehandling med andra fasader som känns som platsens sort. Till exempel byggnaden som rymmer försäkringskassan, där det gula teglet kan putsas vitt.

Nya ICA-fasaden som kommer att ersätta nuvarande garage ska ha lugn men ändå intressant och uttrycksfull fasad i puts. Det är viktigt att fasaden inte känns för massiv, och att den släpper ut ljus genom fönster/skyllfönster. Nischer, rillor mm ska användas för att bryta upp fasaden, och ta ner skalan. Tillbyggnader och utskjutande element som t ex portaler, specifika för en viss affärskedja, ska dock inte förekomma.

Fasaden ska också vara ljussatt på ett intressant sätt. Samma fasadutformning ska fortsätta runt hörnet på lastplatsens norra fasad.

Skyltning mm

Ett skyltprogram ska tas fram. Skyltar ska vara enhetliga med tanke på färg, storlek, material, uppsättningshöjd mm. Det bör planeras noga var på fasaden skyltar kan samlas. Om det finns oestetiskt placerade reklampelare o dyl. ska dessa tas bort eller flyttas där det passar bättre i miljön. Skyltar monterade på fasad ska samordnas vad gäller ljusstechnik och ljusstyrka.

Vepor kan få sättas upp på vissa platser längs fasaderna. Ett program upprättas för deras placering, skötsel och förnyelse för bygglovsansökan. Där ska det framgå vilken period det är avsett för och omfattning av tillsyn samt skötsel.

Platser och torg

Parkeringsplatsens dominans framför entrén ska tonas ned så att det kan bli en plats som accentuerar huvudentréns placering. Asfalten på parkeringsplatsen byts till betongmarksten. En konstnärligt formgiven pergola i stål ska sträcka sig över parkeringsskeppen. Pergolan kläs in med klätterväxter som sommartid gör platsen grön och trevlig att vistas på. Nya träd planteras i samverkan med pergolorna och hela platsen görs till en skulpturalt formgiven förgård till entrén. Platsen närmast entrén ska vara öppen och ren från reklampelare o dyl. med beläggning lika parkeringen, dock med inslag av natursten.

De uppvoxna lindarna kring parkeringen som ligger närmast idrottsplatsen, (d v s parkeringsdelen som angränsar mot Petterboda gårdsväg), ska bevaras.

Del av parkering med uppvoxna och fina lindar som bör bevaras.

slitage, med blomning i olika årstider och intressant höstfärgning.

Välmätande träd och buskar ska planteras på yttre kanter för att rama in ytan. Inne på parkeringskeppan bör också planteras träd. På utsatta sträckor ska häckplanteringen förstärkas och skyddas med lågt nätstängsel. Här är det extra viktigt att planteringsgrop för träd ordnas med vältilltagen volym av skelletjord.

Möbler

Den befintliga möbleringen ska ses över. Nya möbler placeras ut med omsorg. Utomhusmöblerna ska vara robusta utan att vara klumpiga. De ska vara slitstarka och vackra och gjorda av material som åldras vackert.

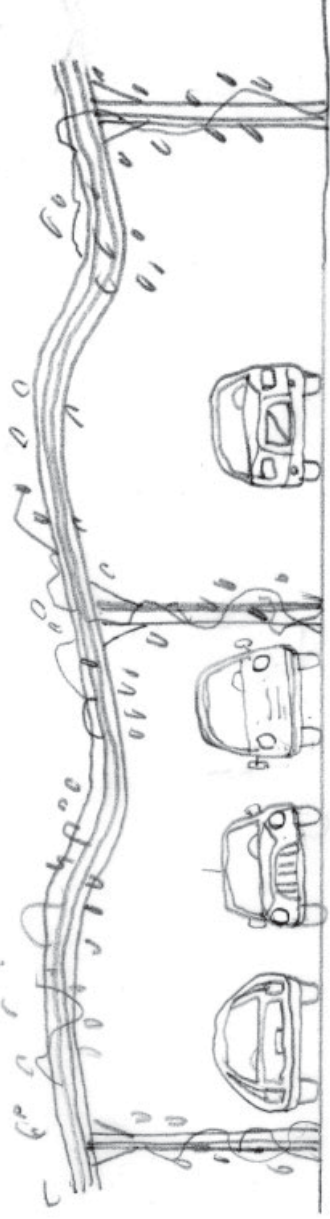
Dagvattenhantering

Det ska eftersträvas att regn som faller på centrumområdet i största utsträckning ska ledas in till vegetationsytor och få fördrojnings effekter för avloppsnätet. Det kan finnas sätt att utnyttja regnvatten för visuellt ändamål som bör övervägas.

Trafik

Lastgård för varutransport för i princip hela centrumet ska samlas till ett ställe, och placeras i angränsning till ICA, mot Dalgränd. Lastgården ska täckas med tak så långt det är möjligt. Lastkaj och avfalls kompressorer ska döljas bakom jalusivägg under dygnet då centrum är stängt. Lastgårdens yta utanför taket ska beläggas med markbetongsten och möns-terläggas.

Vägen in mot lastningsområdet ska ha upphöjd

Bollmora Torg utvidgas österut fram till befintliga parkeringen. Den befintliga trädallén rivs för att ta bort den starka riktning som finns på torget idag. Nya träd planteras med en annan placering.

Torget brokiga flora av markmaterial byts ut mot betonghällar med inslag av natursten i enkla lugna mönster. Befintliga berg i dagen sprängs bort och kiosken flyttas intill parkeringen i väster.

Parkeringen och lastzonerna intill Bollmora Torg ska omdisponeras. Varustransporterna i detta område kommer mer eller mindre helt försvinna tack vare en större lastgård vid ICA. Detta öppnar upp möjligheter att effektivisera ytan och få en enhetligare gestaltning med en framsidekaraktär.

Belysning

Fasadbelysning är ett bra sätt att öka rumsligheten. Det gör att centrumet upplevs tryggare och trevligare och lyfta fram arkitektoniska kvaliteter. Belysningar ska vara väl avbländad, och väl avpassad till övriga ljusnivåer. Ljussfärg och ljusstyrka ska väljas med om-

sorg och i samråd med Tyresö kommun. En viktig plats att belysa är lastfaret, även då det inte används eftersom det också kan uppfattas som otryggt.

Entreterna ska belysas så att de upplevs tydliga och välkomnande, men även här är det viktigt att inte ha överdrivet mycket ljus, eftersom man då riskerar att uppleva den omgivande utomhusmiljön väldigt mörk när man kliver ut från entréområdet.

Belysningen på de offentliga ytorna utomhus ska också ses över och anpassas till centrumets nyare karaktär.

Planteringar

Nya träd som planteras bör vara stora, för arten välutvecklade trädkrona och med rotklump. Planteringsbädd ska ordnas med dränering och hållas luftig. Vid plantering nära trafikyta och i hårdgjord yta i övrigt ska stor volym med skelletjord byggas upp runt omkring.

Trädstam ska skyddas mot påkörning. Buskmaterial ska vara friskt och kraftigt för att stå emot

kant för att markera trottoar och gångtrafik. Längs med husfasad in till lastkaj ska upphöjda gångytor ordnas. Lastgården ska ha bra belysning så den inte upplevs otrygg.

Godkännande av Kvalitetsprogrammet

Tyresö centrum

Kommentarer och ev. kompletteringar:

Härmed godkännes att byggherren har uppfyllt åtaganden enligt gällande kvalitetsprogram.

Tyresö datum:

Tyresö datum:

Tyresö datum:

Projektledare för genomförande av planen Tyresö kommun. Namnförtydligande:

Byggherre 1
Namnförtydligande:

Byggherre 2
Namnförtydligande:

Företag:

Företag:

Bilagor

Delområde 1, problembeskrivning

Trafiken och bussterminalen skär av kontakten mellan centrumbebyggelsen och parken. Platsen är hårt trafikerad, eftersom den nuvarande trafiklösningen genererar mycket trafik på Bollmoravägen. Vägen utgör en otrygg bariär och centrumet upplevs som splittrat. Överbyggnaden erbjuder visserligen en bro över denna trafikström, men det saknas kontakt mellan de båda delarna i utomhusmiljöns utformning.

Parkens möte med Tyresö centrum och busstorget är otydligt. De positiva effekterna av det nära läget som stadsparken har, är outnyttjade. Parken saknar också de kvaliteter som man kan förvänta sig av en stadspark.

Bussangöringen sker under en överbyggnad som gör busshållplatserna mörka. Överbyggnadens undersida är rörig med olika installationer och material och saknar estetisk omsorg. Den har dessutom ganska modest belysning, vilket gör att det känns lågt i tak och ruffigt. Det är inte en behaglig miljö som väntplats för bussresenären.

Delområde 2, problembeskrivning

Marken ligger en våning lägre än busstorget och Bollmoravägen. Det bildas ett gropliknande markområde där Dalgränd möter Bollmoravägen. Ett viktigt gångstråk i riktningen Stadsparken-Bollmoravägen är placerat genom denna sänka och passerar igenom två viadukter på vägen mot stadsparken. Sänkan är förbundet med busstorget och en av centrumentréerna via en gångramp.

Delområde 3, Problembeskrivning

En av centrumets huvudentréer vetter mot Bollmoratorg. Entrén är ganska otydlig för att vara en av de viktigaste. Den är inklämd mellan huskropparna, och nivåskillnaden i anslutningen till entrén från parkeringen har hanterats på ett sätt som känns tillfälligt och billigt. Exempel på detta är de höga hussocklarna och och de klumpiga stödmurarna av betong.

Gångstråket som förbinder denna entré till parkeringen i nordväst är kantat av kullerstensklädda diken, och passerar genom det trånga utrymmet mellan byggnaderna. När man passerar garagefasadens sträckmetallsgaller får man ännu tydligare känsla av att platsen är av sekundär betydelse, i synnerhet som detta galler har rikligt med skräp som fastnat mellan betongelementen och gallret.

Husfasaderna som vetter åt väster har olika uttryck, och skiljer sig åt i material och färg. En dominant del av västfasaderna utgörs av garageväggen i betong och sträckmetall. Övriga västfasader har framför allt vit puts eller gult fasadtegel och bruna eller svarta fönsterband.

På västra sidan av centrumet finns lastningsplats för godstransporter. Miljön längs Dalgränd där lastplatsen, garagefasaden och parkeringen dominerar, känns långt ifrån inbjudande utan har istället en tydlig baksidekaraktär.

Wättinge Gårdsväg heter den gång- och cykelväg som går parallellt med Dalgränd, belägen mellan bostadsområdet på den trädklädda höjden och Dalgränd. Via två viadukter når vägen småningom stadsparken i söder. Trafiksepareringen och höjd-

skillnaderna gör att gång- och cykelvägen känns isolerad från centrumet.

Parkeringsplatsen på västra sidan består av två delar. Den del som ligger närmast bollplanen har fina, uppvuxna lindar som omsluter den delen av parkeringen och tar ner skalan på den stora ytan. Den parkering som ligger mellan den ovan nämnda och centrumet gör däremot ett mer påvert intryck. Här finns visserligen rader av lönnar mellan parkeringskeppen men träden har fått för dåliga förutsättningar för att kunna växa till sig. De har dessutom påkörnings-skador och utgör knappast någon prydnad. Platsen behöver dock träd som mildrar ödsligheten på parkeringsytan.

Bollmora Torg har många funktioner på en liten yta och lika många olika sorters ytbeläggningar. En trädallé med små träd går från entrén tvärs genom torget som ger en stark riktning och delar upp detta lilla torg i flera delar vilket splittrar helheten. Platsen är något lustigt indelad också av en bergkulle försedd med en kiosk. Här rymms också en liten utomhussen. Öster om torget finns en större parkeringsplats.

Framväxten av centrumet i flera tidsperioder har resulterat i att det finns många olika sorters arkitektur länkade till varandra till en komplex bebyggelse vilket har resulterat i att det finns för många olika fasader här. En klar riktning om framtida utveckling av bebyggelsen kan inte skönjas. Det har bidragit till svårorienterbarhet inne och utanför även för denna del av centrumet. Det saknas trevliga, rejäla platsbildningar för spontana träffar kring t ex vatten, skulpturer, regnskydd mm utomhus. Alltför många olika markbeläggningar förekommer och stör helheten.

Belysning, skyltning är inte enhetlig och vissa

Garagefasaden med sitt skräpsamlande sträckmetallsgaller i blickfånget.

skyltars placering är störande. Sittplatsmöblering utomhus kan planeras bättre.

Trafikytorna ansluter ganska direkt till centrumbyggnaderna som försvårar ordnande av generösa platsbildningar utomhus.